

ΕΠΕΙΓΟΝ

Αθήνα, 27 Νοεμβρίου 2008

Αρ. Πρωτ. 16355.08.2.1:

Χειριστής: Χ. Σιμόπουλος

Τηλέφωνο: 210 7289624

Φαξ : 210 72 89 643

Προς

Υπουργείο Εσωτερικών

- Γενικό Γραμματέα κ. Π. Γεωργιάδη

- Διεύθυνση Αλλοδαπών & Μετανάστευσης

Ευαγγελιστρίας 2, 105 63 Αθήνα

Θέμα: Προβλήματα θεσμικού πλαισίου καθεστώτος διαμονής άσκησης ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας αλλοδαπών στην Ελλάδα.

Ο Συνήγορος του Πολίτη, το τελευταίο χρονικό διάστημα, έχει γίνει αποδέκτης πλειάδας αναφορών αλλά και προφορικών παραπόνων αλλοδαπών που έχουν ζητήσει τη χορήγηση άδειας διαμονής για ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα, σχετικά με σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζουν για την τακτοποίηση του καθεστώτος διαμονής τους στη χώρα. Πρόκειται για προβλήματα που αφορούν σχεδόν το σύνολο των προϋποθέσεων χορήγησης και ανανέωσης της εν λόγω άδειας και που συνήθως οδηγούν τους ενδιαφερόμενους στην απώλεια της συχνά μακροχρόνιας νόμιμης διαμονής τους στην Ελλάδα.

Το πλήθος και η ένταση των διαμαρτυριών φαίνεται να αναδεικνύει το γεγονός ότι η ρύθμιση για την άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας αποτελεί, κατά την τρέχουσα περίοδο την πλέον δυσλειτουργική διάταξη του μεταναστευτικού νόμου.

Για τον λόγο αυτόν, ο Συνήγορος του Πολίτη, αποσκοπώντας στην προαγωγή της ένταξης των μεταναστών στην ελληνική κοινωνία, θέτει υπόψη σας συστηματικά τα επιμέρους ζητήματα που έχουν περιέλθει σε γνώση του, συνοδεύοντάς το με σημεία παρατηρήσεων – προτάσεων για τη βελτίωση της λειτουργικότητας της εν λόγω διάταξης.

Το θεσμικό πλαίσιο

Σύμφωνα με τα άρθρα 24 του ν. 3386/2008, άδεια διαμονής για την άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας χορηγείται στον ενδιαφερόμενο αλλοδαπό εφόσον:

α) διαθέτει κατ' ελάχιστο 60.000 ευρώ κατατεθειμένα σε λογαριασμό στο όνομά του σε τραπεζικό ίδρυμα της ημεδαπής,

β) η αιτούμενη δραστηριότητα συμβάλλει στην ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας, και

γ) διαθέτει ειδική θεώρηση εισόδου για τον λόγο αυτόν ή άδεια διαμονής που κατά την ανανέωσή της παρέχει δικαίωμα κατάθεσης αιτήματος για χορήγηση της εν λόγω άδειας.

Η αίτηση για την εν λόγω άδεια συνοδεύεται από αντίστοιχη οικονομοτεχνική μελέτη, από την οποία προκύπτει το ύψος της επένδυσης, ο εξοπλισμός, ο αριθμός και οι ειδικότητες των εργαζομένων, καθώς και στοιχεία που αποδεικνύουν την επιστημονική, τεχνική ή επαγγελματική κατάρτιση του αιτούντος, όπου αυτά απαιτούνται (Κ.Υ.Α. 13703/28-6-2007).

Σύμφωνα με το άρθρο 25 του ν. 3386/2005, η άδεια διαμονής για άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας μπορεί να ανανεώνεται εφόσον:

- α) η εγκριθείσα δραστηριότητα εξακολουθεί να ασκείται και αποδεικνύεται ότι έχει διατεθεί για τον σκοπό αυτόν το ποσό των 60.000 ευρώ,
- β) πρόκειται για την ίδια δραστηριότητα,
- γ) έχουν εκπληρωθεί οι φορολογικές και ασφαλιστικές υποχρεώσεις, και
- δ) η δραστηριότητα εξακολουθεί να ασκείται εντός των ορίων του ίδιου νομού.

Για την ανανέωση της άδειας, βάσει της Κ.Υ.Α. 1370/28-6-2007, απαιτείται η προσκόμιση:

- υπεύθυνης δήλωσης ότι ο ενδιαφερόμενος συνεχίζει να ασκεί την ίδια δραστηριότητα,
- άδειας λειτουργίας της δραστηριότητας από τον αρμόδιο φορέα,
- βεβαίωσης εγγραφής στο οικείο Επιμελητήριο,
- επικυρωμένου αντίγραφου βιβλιαρίου υγείας του οικείου ασφαλιστικού οργανισμού,
- αποδεικτικού εκπλήρωσης ασφαλιστικών εισφορών,
- αποδεικτικού εκπλήρωσης φορολογικών εισφορών,
- παραστατικών από τα οποία αποδεικνύεται ότι κατά την υλοποίηση οικονομοτεχνικής μελέτης δαπανήθηκαν τα αναφερόμενα για κάθε στάδιο υλοποίησης ποσά.

Σημειώνεται ότι η προϋπόθεση διάθεσης των 60.000 ευρώ και συνακόλουθα η υποχρέωση προσκόμισης σχετικών παραστατικών τέθηκε για πρώτη φορά με τον ν. 3536/2007, ο οποίος τροποποίησε τον ν. 3386/2005.

Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 25 του ν. 3386/2005, αλλαγή σκοπού διαμονής (λ.χ. από ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα σε εργασία) επιτρέπεται μόνο μετά την παρέλευση διετίας από την έναρξη ισχύος της αρχικής άδειας για ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα, δηλαδή μετά την πρώτη ανανέωσή της και εφόσον έχει επέλθει αποδεδειγμένα η διακοπή της συγκεκριμένης δραστηριότητας.

Προβλήματα θεσμικού πλαισίου

Η Αρχή μας έχει γίνει αποδέκτης εγγράφων αναφορών αλλά και προφορικών παραπόνων για το σύνολο σχεδόν των προϋποθέσεων χορήγησης και ανανέωσης της εν λόγω άδειας. Συνοψίζοντας το υλικό αυτό, με βάση τις βασικές και κύριες εστίες προστριβών που έχουν τεθεί υπόψη μας, παραθέτουμε τις ακόλουθες κατηγορίες προβλημάτων σε ότι αφορά το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο για τη χορήγηση και ανανέωση της εν θέματι άδειας διαμονής.

α) Το ύψος του επενδύμενου ποσού

Οι αλλοδαποί που ζητούν τη συγκεκριμένη άδεια ενδιαφέρονται κυρίως να ξεκινήσουν μια μικρή επιχείρηση σε τομείς δραστηριότητας, όπως το μικρεμπόριο, το φασόν, ως τεχνίτες ή υπεργολάβοι στον κλάδο των κατασκευών ή ως ιδιοκτήτες μικρών επιχειρήσεων στον κλάδο των εστιατορίων. Συνεπώς, η μεγάλη πλειοψηφία των αιτούμενων δραστηριοτήτων είναι δραστηριότητες που απαιτούν χαμηλό ύψος επενδύμενου κεφαλαίου, καθώς χρειάζονται έναν ελάχιστο κεφαλαιουχικό εξοπλισμό για να λειτουργήσουν, έχουν ως έδρα ένα μικρό νοικιασμένο κατάστημα, σε ό,τι δε αφορά τις σχέσεις εργασίας που συνάπτουν είναι δραστηριότητες που στηρίζονται κυρίως στην αυταπασχόληση των ίδιων των ενδιαφερόμενων.

Υπό το πρίσμα αυτό το απαιτούμενο επενδύμενο ποσό των 60.000 ευρώ κρίνεται ως ιδιαίτερα υψηλό και μη ανταποκρινόμενο στις πραγματικές ανάγκες επένδυσης για την έναρξη της πλειονότητας των αιτούμενων δραστηριοτήτων. Δεδομένου ότι καταρχήν η επιχειρηματική δράση των αλλοδαπών εκτιμάται ως θετική για την εθνική οικονομία και την ένταξή τους στην ελληνική κοινωνία, η θέσπιση μίας προϋπόθεσης που δεν ανταποκρίνεται στην επιχειρηματική πραγματικότητα των μικρών επιχειρήσεων των ενδιαφερόμενων αλλοδαπών, λειτουργεί εκ των

πραγμάτων ως εμπόδιο και δυσμενής διάκριση σε βάρος τους, χωρίς να προκύπτει ότι βελτιώνει το επίπεδο δημόσιας ρύθμισης και ελέγχου του επίμαχου πεδίου. Πιθανολογείται δε σοβαρά ότι συχνά οι ενδιαφερόμενοι αλλοδαποί συντάσσουν πλασματικές οικονομοτεχνικές μελέτες που δικαιολογούν μεν την επένδυση του απαιτούμενου ποσού, είναι όμως αδύνατον να υλοποιηθούν, ακριβώς λόγω της φύσης των εν λόγω δραστηριοτήτων.

Σε καμία περίπτωση οι παρούσες επισημάνσεις δεν υποστηρίζουν την υποχώρηση του δημόσιου ελέγχου στο επίμαχο πεδίο. Αντιθέτως, επιδιώκουν τον καθορισμό εύλογων και ανταποκρινόμενων στην πραγματικότητα κανόνων που θα καταστήσουν τον δημόσιο έλεγχο λειτουργικό και αποτελεσματικό και όχι πρόσχημα για την παρεμπόδιση της επιχειρηματικής δράσης των ενδιαφερόμενων αλλοδαπών.

β) Η κρίση της αρμόδιας Επιτροπής σχετικά με τη σκοπιμότητα της δραστηριότητας

Από υποθέσεις που έχουν περιέλθει στην Αρχή μας, προκύπτει ότι ορισμένες Περιφέρειες της χώρας απορρίπτουν με υψηλή συχνότητα, που ενδεχομένως υποδηλώνει συστηματικότητα, αιτήματα άσκησης ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας, κρίνοντας όχι με βάση τη σκοπιμότητα της επιχείρησης για την ανάπτυξη της εθνικής ή της τοπικής οικονομίας, αλλά με βάση άλλα κριτήρια, όπως ο επισφαλώς πιθανολογούμενος κορεσμός ενός επαγγέλματος. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση αλλοδαπού, ο οποίος αγοράζει επιχείρηση ημεδαπού για να συνεχίσει τη λειτουργία της (και όχι για να ξεκινήσει νέα δραστηριότητα) και το αίτημά του για την εν λόγω άδεια απορρίπτεται λόγω κορεσμού του συγκεκριμένου επαγγέλματος.

Μια διολίσθηση του κριτηρίου σκοπιμότητας της δραστηριότητας από αυτό της θετικής συμβολής της στην εθνική οικονομία, σε αυτό του ενδεχόμενου κορεσμού του σχετικού επαγγέλματος μπορεί να δημιουργήσει σοβαρούς, μη επιτρεπούς από τον νόμο, αποκλεισμούς των αλλοδαπών από τη συμμετοχή τους στην οικονομική ζωή της χώρας. Δεδομένου δε ότι στην αρμόδια Επιτροπή συμμετέχει και εκπρόσωπος των τοπικών επιμελητηρίων και της τοπικής αυτοδιοίκησης, μια τέτοια μεταβολή του κριτηρίου σκοπιμότητας μπορεί να εκληφθεί ως μια αδικαιολόγητη και μη επιτρεπτή δυσμενή διάκριση σε βάρος των αλλοδαπών που τίθεται για την ενδεχόμενη εξυπηρέτηση τοπικών πελατειακών συμφερόντων που επιδιώκουν τον αποκλεισμό των αλλοδαπών από την επιχειρηματική δραστηριότητα, προκειμένου να περιορίσουν, με καταχρηστικό τρόπο, τον ανταγωνισμό.

γ) Οι ανελαστικές δεσμεύσεις ως προς την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας

Το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο για την άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας δεν επιτρέπει : α) την άσκηση περισσότερων της μίας δραστηριοτήτων, όταν οι μεταγενέστερες δεν αποτελούν συνέχεια της αρχικής, β) την άσκηση της δραστηριότητας σε διαφορετικό νομό από αυτόν της αρχικής έδρας της, και γ) την παράλληλη δυνατότητα παροχής εργασίας, έργου ή υπηρεσίας. Οι δεσμεύσεις αυτές καθιστούν την εν λόγω άδεια ιδιαίτερα ανελαστική και δυσλειτουργική, καθώς περιορίζουν δραστικά τόσο τη δυνατότητα ανάπτυξης της επιχειρηματικής δραστηριότητας του ενδιαφερομένου αλλοδαπού, όσο και αυτή του προσπορισμού των αναγκαίων βιοτικών του πόρων.

Η αποκλειστική σύνδεση της άδειας με μία οικονομική δραστηριότητα και έναν νομό παρεμποδίζει σημαντικά την επέκταση και ανάπτυξη της επιχειρηματικής δυνατότητας του ενδιαφερομένου, καθώς διαμορφώνει ένα περιοριστικό πλαίσιο που δεν φαίνεται να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες αρχές ευέλικτης επιχειρηματικής δράσης. Αρχές οι οποίες βασίζονται στη λειτουργία του υγιούς ανταγωνισμού και στην αναπτυξιακή δυναμική που αυτός δημιουργεί.. Αντιθέτως, η δυνατότητα άσκησης περισσότερων δραστηριοτήτων σε περισσότερους νομούς, εφόσον σε κάθε μία περίπτωση πληρούνται αυτοτελώς οι κείμενες προϋποθέσεις έγκρισης

για την άσκησή τους (δηλ. για κάθε μία δραστηριότητα θα πρέπει να απαιτείται το καθορισμένο επενδύσιμο κεφάλαιο για την έναρξή της και η καθορισμένη οικονομική αξιολόγησή της για την ανανέωση της σχετικής έγκρισης), θα διαμόρφωνε ένα λειτουργικό και αποτελεσματικό πλαίσιο που θα συνδύαζε τον απαιτούμενο δημόσιο έλεγχο με την απαραίτητη ελευθερία επιχειρηματικής δράσης. Συνδυασμός που καθίσταται επωφελής για την τοπική και εθνική οικονομία αλλά και για την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας των ενδιαφερόμενων αλλοδαπών.

Δεδομένου επίσης ότι η μεγάλη πλειοψηφία των αιτούμενων δραστηριοτήτων αφορά μικρές επιχειρήσεις, οι ενδιαφερόμενοι αλλοδαποί συχνά καταφεύγουν στην παροχή εργασίας, υπηρεσίας ή έργου είτε για να διαμορφώσουν ύψος εισοδήματος που θα διασφαλίζει και τη συνέχεια της μικρής επιχείρησής τους, είτε γιατί η φύση της δραστηριότητας καθιστά αναγκαία την κινητικότητα αυτή (π.χ. τεχνίτες στον κλάδο κατασκευών που απασχολούνται άλλοτε ως αυταπασχολούμενοι, άλλοτε παρέχοντας έργο και άλλοτε ως μισθωτοί). Υπό το πρίσμα αυτό, συχνά η απαγόρευση παροχής εργασίας, υπηρεσίας ή έργου αποτελεί ένα σοβαρό εμπόδιο για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας των μικρών επιχειρήσεων που αναπτύσσουν οι ενδιαφερόμενοι αλλοδαποί.

δ) Η άδεια λειτουργίας της δραστηριότητας

Η άδεια λειτουργίας δραστηριότητας τέθηκε ως απαραίτητο δικαιολογητικό για την ανανέωση της εν θέματι άδειας διαμονής δραστηριότητας με την υπ.αριθμ. 24103/2005 Υ.Α.. Το εν λόγω δικαιολογητικό, παρότι δεν προβλέπεται ρητώς ως προϋπόθεση από τις κείμενες διατάξεις του νόμου, εύλογα ζητείται, καθώς βεβαιώνει την απαραίτητη δημόσια έγκριση για τη λειτουργία της ασκούμενης δραστηριότητας. Ωστόσο, καθώς δεν απαιτείτο παλαιότερα και ζητήθηκε για πρώτη φορά κατά την ανανέωση των εν θέματι αδειών δυνάμει του ν. 3386/2005, δημιούργησε σοβαρά προβλήματα τακτοποίησης της διαμονής σε ορισμένους ενδιαφερόμενους.

Η εν λόγω δυσλειτουργία αποτελεί, από την πλευρά της διοικητικής δράσης, ένα πρόβλημα χρηστής διοίκησης. Λόγω των μεγάλων (πέραν κάθε εύλογου χρόνου) καθυστερήσεων που σημειώνονται στην εξέταση της συγκεκριμένης κατηγορίας αιτημάτων, όταν η Διοίκηση ζήτησε να προσκομίσουν άδεια λειτουργίας της δραστηριότητας ορισμένοι ενδιαφερόμενοι αδυνατούσαν να το πράξουν, καθώς πλέον δεν κατείχαν άδεια διαμονής σε ισχύ, παρά μόνο βεβαίωση κατάθεσης αιτήματος ανανέωσης της εν λόγω άδειας, η οποία όμως δεν αποτελεί επαρκές δικαιολογητικό για την έκδοση της άδειας λειτουργίας.

ε) Η διάθεση του επενδύσιμου ποσού

Μεγάλο τμήμα των αιτούμενων δραστηριοτήτων, για τους λόγους που αναφέρθηκαν στο σημείο α' του παρόντος σχετικά με το ύψος του επενδύσιμου κεφαλαίου, μόνο πλασματικά μπόρεσε να δικαιολογήσει στην οικονομοτεχνική του μελέτη τον σχεδιασμό επενδυτικής δαπάνης 60.000 ευρώ. Η δυνάμει του νόμου 3536/2007 μεταγενέστερη προσθήκη της προϋπόθεσης για την πλήρη διάθεση του επενδύσιμου ποσού κατά την περίοδο πρώτης ισχύος της εν θέματι άδειας διαμονής, ώστε αυτή να δύναται να ανανεωθεί, έχει ως αποτέλεσμα ένας μεγάλος αριθμός ενδιαφερομένων να αντιμετωπίζει ανυπέβλητα προβλήματα ως προς το καθεστώς διαμονής του στη χώρα. Αγνοώντας την υποχρέωση εκπλήρωσης της εν λόγω προϋπόθεσης για την ανανέωση της συγκεκριμένης άδειας, οι ενδιαφερόμενοι δεν έχουν φροντίσει να διαθέσουν πλήρως το εν λόγω ποσό. Το πρόβλημα οξύνουν οι μεγάλες καθυστερήσεις που σημειώνονται κατά την εξέταση των αιτημάτων χορήγησης της εν λόγω άδειας, οι οποίες έχουν ως αποτέλεσμα η πραγματική περίοδος ισχύος της άδειας να καθίσταται τόσο μικρή, ώστε συχνά να μην επιτρέπει την υλοποίηση της σχεδιαζόμενης οικονομοτεχνικής μελέτης.

Η εφαρμογή της υφιστάμενης διάταξης για τους προαναφερόμενους λόγους (χρόνος προσθήκης της διάταξης, πέραν του κάθε εύλογου χρόνου καθυστερήσεις για την έκδοση της άδειας) δεν φαίνεται να εναρμονίζεται με τις αρχές της χρηστής διοίκησης. Ωστόσο, στις

περισσότερες των περιπτώσεων η φύση των αιτούμενων δραστηριοτήτων δεν απαιτεί την επένδυση του οριζόμενου ποσού. Κατά συνέπεια, μεγάλος αριθμός ενδιαφερομένων ενδέχεται να αδυνατεί να ανανεώσει την εν θέματι άδεια, καθώς δεν θα μπορέσουν να αποδείξουν τη διάθεση του ποσού των 60.000 ευρώ. .

στ) Η δυνατότητα αλλαγής σκοπού διαμονής

Πιθανολογείται σφόδρα ότι, με δεδομένους τους ανελαστικούς περιορισμούς για τη δυνατότητα αλλαγής σκοπού διαμονής των υπαγομένων στο εν θέματι καθεστώς διαμονής, τα προαναφερόμενα σοβαρά εμπόδια για τη χορήγηση και ανανέωση της εν λόγω άδειας θα προκαλέσουν την απώλεια της νομιμότητας διαμονής σε μεγάλο αριθμό ενδιαφερομένων αλλοδαπών. Περαιτέρω, σημειώνεται ότι η πολύ μεγάλη πλειονότητα των αλλοδαπών που υπάγεται στο καθεστώς διαμονής της άδειας για ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα είναι πρόσωπα που διαμένουν μακροχρόνια στην Ελλάδα. Κατά τεκμήριο αποτελούν μια από τις πλέον ενταγμένες στην ελληνική κοινωνία κατηγορίες αλλοδαπού πληθυσμού τη χώρας. Μάλιστα, οι προβληματικές υποθέσεις που έχουν περιέλθει στην Αρχή μας, αφορούν σχεδόν αποκλειστικά περιπτώσεις αλλοδαπών που εάν ανανέωναν την τρέχουσα άδεια διαμονής τους θα δικαιούνταν πλέον άδεια διαμονής αόριστης διάρκειας. Και αυτό τελικώς αποτελεί το κύριο πρόβλημα της διαδικασίας χορήγησης της εν λόγω άδειας διαμονής, δηλαδή αντί αυτή να βοηθήσει στην ολοκλήρωση της ένταξης των πλέον ενταγμένων κομματιών του αλλοδαπού πληθυσμού της χώρας, συχνά εκ των πραγμάτων την παρεμποδίζει.

Συμπεράσματα & Προτάσεις

Το θεσμικό πλαίσιο του καθεστώτος διαμονής για ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα περιέχει μια σειρά ανελαστικών περιορισμών που δεν φαίνεται να ανταποκρίνονται πλήρως στη σύγχρονη ελληνική οικονομική και επιχειρηματική πραγματικότητα. Ενώ δεσμεύουν υπέρ του δέοντος την ελευθερία επιχειρηματικής δράσης των ενδιαφερομένων αλλοδαπών και μειώνουν τις δυνατότητες τους να προσποριστούν ικανοποιητικά εισοδήματα, δεν είναι προφανές ότι συμβάλλουν στη βελτίωση της τοπικής και εθνικής οικονομίας. Κατ' αυτόν τον τρόπο λειτουργούν περισσότερο ως μια επαχθής διάκριση σε βάρος των αλλοδαπών επιχειρηματιών και λιγότερο ως εύλογη δημόσια ρύθμιση της επιχειρηματικής δράσης τους.

Ο ιδιαίτερα περιοριστικός χαρακτήρας του εν λόγω πλαισίου έχει προκαλέσει σοβαρά προβλήματα σε ό,τι αφορά το καθεστώς διαμονής των ενδιαφερομένων, σε βαθμό τέτοιο ώστε η χορήγηση άδειας διαμονής για ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα να έχει καταστεί η πλέον δυσλειτουργική διαδικασία του μεταναστευτικού νόμου. Δυσλειτουργίες που φαίνεται να οδηγούν τη Διοίκηση σε αθρόες απορρίψεις σχετικών αιτημάτων, πολλές από τις οποίες θα καταλήξουν στα Διοικητικά Δικαστήρια. Η Περιφερειακή Διοίκηση μάλιστα φαίνεται να προκρίνει ανεπίσημα τη δικαστική επίλυση, αντί να επιχειρεί μια ευέλικτη και εύλογη ρύθμιση της προβληματικής κατάστασης.

Εν κατακλείδι, το καθεστώς διαμονής για την άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας αντιβαίνει σε αυτόν καθεαυτόν τον πυρήνα της μεταναστευτικής πολιτικής των τελευταίων ετών : αντί να συμβάλει στην ολοκλήρωση της ένταξης των αλλοδαπών, τους εξωθεί στην παρανομία, αφού προκαλεί, στην πλειονότητά τους άμεσο κίνδυνο να απωλέσουν τη νομιμότητα της διαμονής τους στη χώρα. Με δεδομένο μάλιστα ότι οι υφιστάμενοι το πρόβλημα είναι στη μεγάλη τους πλειονότητα αλλοδαποί με μακροχρόνια νόμιμη παραμονή στην Ελλάδα, τίθεται με σοβαρότητα το ζήτημα του πώς αυτοί θα μπορέσουν να ξεπεράσουν τον σκόπελο της πιθανής έκπτωσής τους στην παρανομία. Ενδεχόμενη αδράνεια της Διοίκησης να ρυθμίσει ευέλικτα το επίμαχο πρόβλημα αναμένεται να τροφοδοτήσει αφενός πολυάριθμες δικαστικές διαμάχες με

αβέβαια ή και αμφιλεγόμενα αποτελέσματα, αφετέρου έντονες πιέσεις για νέα προγράμματα νομιμοποίησης παράνομα διαμενόντων αλλοδαπών στη χώρα.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, ο Συνήγορος του Πολίτη, με κριτήρια την προαγωγή της ένταξης των μεταναστών στην ελληνική κοινωνία και τη βελτίωση της λειτουργικότητας και της αποτελεσματικότητας του σχετικού μεταναστευτικού πλαισίου, θέτει υπόψη σας τα ακόλουθα σημεία προτάσεων, ως προς το καθεστώς διαμονής για άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας:

- Καθορισμός τριών βασικών κλιμάκων (χαμηλή, μεσαία, υψηλή) ύψους κεφαλαίου που απαιτείται για την έναρξη της δραστηριότητας. Κάθε κλίμακα θα πρέπει να συνδέεται με μία κατηγορία δραστηριοτήτων. Το ύψος του απαιτούμενου κεφαλαίου ανά κλίμακα θα πρέπει να συναρτάται εύλογα με τη φύση των δραστηριοτήτων που η αντίστοιχη κατηγορία περιλαμβάνει.
- Αντί της προϋπόθεσης πλήρους διάθεσης του επενδύόμενου κεφαλαίου, περισσότερο εύλογο θα ήταν κάθε προαναφερόμενη κατηγορία να συναρτάται επίσης με ένα ελάχιστο ύψος εξόδων, το οποίο θα πρέπει να έχει πραγματοποιήσει η επιχείρηση, προκειμένου να ανανεωθεί η άδεια του ασκούντος τη δραστηριότητα.
- Εάν δεν γίνει δεκτή η προηγούμενη πρόταση και συνεχίσει να υφίσταται η προϋπόθεση πλήρους διάθεσης του επενδύόμενου κεφαλαίου, η εκπλήρωσή της θα πρέπει να εξετάζεται μετά την παρέλευση διετίας από την παραλαβή ή μετά τη δεύτερη ανανέωση της αρχικής άδειας διαμονής. Και αυτό διότι ο ενδιαφερόμενος θα πρέπει να έχει στη διάθεσή του εύλογο και επαρκή χρόνο για να πραγματοποιήσει τη σχεδιαζόμενη επένδυση.
- Ο ενδιαφερόμενος να μπορεί να ασκεί περισσότερες από μια διαφορετικές δραστηριότητες σε περισσότερους του ενός νομού της Χώρας, εφόσον κάθε μία δραστηριότητα πληροί τις σχετικές προϋποθέσεις των απαιτούμενων κεφαλαίων έναρξης για τη χορήγηση και εξόδων της επιχείρησης για την ανανέωση της άδειας. Επίσης, να επιτρέπεται στον ενδιαφερόμενο (συμπληρωματικά της άσκησης της οικονομικής δραστηριότητας) να παρέχει εξαρτημένη εργασία, υπηρεσία ή έργο για χρονικό διάστημα που δεν θα ξεπερνά τα 100 ημερομίσθια ετησίως.
- Τέλος, σε περίπτωση ανάκλησης της εν θέματι άδειας ή απόρριψης αιτήματος χορήγησης ή ανανέωσής της και εφόσον ο ενδιαφερόμενος διέμενε πριν από την κατάθεση του σχετικού αιτήματος ή πριν από τη χορήγηση της εν λόγω άδειας νόμιμα στη Χώρα, να μπορεί να ζητήσει ανανέωση της προγενέστερης άδειάς του, έστω και εάν η ισχύς της έχει λήξει, για εργασία, έργο & υπηρεσία ή για οικογενειακή συνένωση.

Με το παρόν έγγραφο σας ενημερώνουμε για τους προβληματισμούς της Αρχής μας για το εν λόγω θέμα, θα εκτιμούσαμε δε ιδιαίτερος εάν τους λαμβάνατε υπόψη σας στο ομολογουμένως σοβαρό έργο σας για τη συνεχή βελτίωση του θεσμικού πλαισίου της μετανάστευσης.

Ευχαριστούμε για τη συνεργασία και παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε διευκρίνιση.

Με τιμή,

Ανδρέας Τάκης
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

Γραφείο Υπουργού Εσωτερικών κ. Π. Παυλόπουλου